

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРЯНЦЬ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.С80.
Банку Чеських Ланів.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертає.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5.00 зол.
Чвертьрічно 15.00 „
Піврічно 30.00 „
Річно 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 дол. у чл.
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 зол. л.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Кріза валенсійського уряду.

ЛЯРГО КАВАЛЛЕРО НАМАГАЄТЬСЯ ПОВАЛИТИ НЕГРІНА.

Політичне положення у Валенсії нині помітно погіршилося; урядової кризи годі буде оминути. Неуспіхи уряду Негріна в Женеві (зокрема факт, що валенсійського представника не вибрали до Ради Ліги Націй) приписують проурядові кола пропаганді б. прем'єра і лідера лівої Лярга Каваллера, який недавно їздив до Парижа на збори соціалістичного Інтернаціоналу; деякі урядові часописи навіть подали це півофіційно, викликаючи живу реакцію лівиці.

Недавно дійшло на вулицях Валенсії до кров'яних сутичок між військом і анархістами. Це прискорило димісію Негріна; на його місце прийдє Лярго Каваллеро, що утворить уряд з представників усіх крайно-лівих партій.

„ХЛІБА І СПРАВЕДЛИВОСТІ“ — КРИЧАТЬ ДЕМОНСТРАНТИ НА ВУЛИЦЯХ БАРСЕЛЬОНИ.

Як подає париський „Ле Журналь“, між 17.

і 18. ц. м. дійшло у Барсело́ні до поважних заворушень на тлі голоду; служба з трудом здавила їх, арештуючи коло 1000 осіб. Вночі з понеділка на вівторок на вулицях Барсело́ни знову появились юрби жінок, що демонстрували, вигрикуючи: „хліба і справедливости“, опісля кинулися рабувати крамниці.

УСПІХИ ІТАЛІЙСЬКОГО ЛЕТУНСТВА В ЕСПАНІІ.

Як подають італійські півофіційні джерела, від початку еспан. громадянської війни італійське летунство знищило 400 червоних літаків, а втратило лише 15 апаратів.

УРУГВАЙ ВИЗНАЄ КОНСУЛЯТ ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

Уругвайський уряд повідомив представника ген. Франка і свої дипломатичні установи, що він визнає консульські документи уряду зі Саламанки та консульських представників того уряду в державах, що його визнають.

Американська амбасада не покидає Нанкіну.

Американський державний департамент оголосив звіт американського амбасадора в Нанкіні, такого змісту: Нанкінська амбасада зовсім не дістала з Вашингтону приказу вийти з Нанкіну. Амбасадор забрав цілий свій персонал на чердак „Люзону“ не щоби ним відійти, лише щоби охоронитись від небезпек підчас бомбардування. З „Люзону“ американська амбасада тримала постійний контакт з китайським урядом.

ЯПОНЦІ ОКРУЖУЮТЬ КИТАЙЦІВ.

Японські війська почали окружувати китайські становища під Поатін-Фу. Дві японські колонни машірують з різних сторін, одна з них вже почала бій з китайцями.

Хто такий отаман Тронкозо?

Директор французької служби безпеки дав учора пресі кілька інформацій на тему нападу на еспанське підводне судно у Бресті. Нависко Тронкозо не є правдиве; арештований уживав його від хвилини, коли поліція зверну-

ла увагу на його діяльність. 14. ц. м. замешкав

аін в одному готелі у Бресті під назвиськом Супрелла. Недалекий процес терористів у Серет виявить нові подробиці тої афери, яка вьжеться зі замахами у Сербі і Тусю.

КАНТОН ЗНОВУ ЗБОМБАРДОВАНИЙ.

Як подає Райтер, 12 великих японських бомбових літаків під охороною мидзівських почало знову бомбардувати китайську дільницю Кантону.

КРИВАВІ БОЇ ПІД ШАНГАЄМ.

На північному відтинку шангайського фронту японці 8 разів атакували безуспішно китайські становища. Коло 600 японців згнуло, заки цісталось до китайських становищ, решта (10) згнуло в рукопашній боротьбі. Китайці перейшли до протиступу і також потерпіли дуже поважні втрати.

Націоналісти у пресі совітського Туркестану.

Як подають з Ташкенту, арештували національного редактора тамошнього передового часопису „Правда Востока“, а цілу редакцію усунули за „буржуазний націоналізм“. Під управою нового начальника редактора, якого прислали з Москви, „Правда Востока“ розви-

нула завзяту кампанію проти партійних органів у Туркестані, проводу тамошнього комсомолу, урядів туркестанських республік і т. д. З огляду на те слід сподіватись дальших переслідувань проти туркестанських націоналістів.

Sygn. VI. 1. Pr. 186/37. Wydział z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy Wydział VI karny we Lwowie, w składzie: Przewodniczący Wiceprez. S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. P. Dysiewicz i D. J. Locker, w sprawie konfiskaty Nr. 201 czasopiisma p. t. „Dilo“ z daty Lwów, dnia 12. września 1937 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 186/37, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 18. września 1937 r., po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za u. sprawiedliwą dokonaną dnia 14. września 1937 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopiisma p. t. „Dilo“, Nr. 201 z daty Lwów, dnia 12. września 1937 r., zawierającego w artykule p. t.: „Sensacyjny proces Szczerka“, — znamiona wyst. z art. 159 k. k., — zarządzić aniszczenie całego nakładu i wydać w mowl 4 493 n. k.

zakaz dalszego rozpowszechniania tego piama drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieszczył bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w §. 21. ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymieniony wyżej artykuł ma na celu ujawnienie wyników śledztwa przed rozprawą główną bez zezwolenia właściwej władzy. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37, ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki, wr. Protokulanci: Stachurski, wr. Za zgodności: Lipanowicz, kier. sekret.

НОВА КНИЖКА І
БОГДАН ЛЕПНИЙ

ТРИ ПОРТРЕТИ

Франко — Стефаник — Оркан.

Ціна 2 зол. 20 сот., поштова пересилка 30 сот. Можна дістати у всіх українських книгарнях.

„Всі три портрети не зраки мистецького літературного малюнку та характерології. Їх головна вада лежить у виведенні наскрізь людських приметів грех писемників“.

„Прагер Прессе“.

ПРИВАТНІ СЛУЖБОВИКИ І ГРОМАДЯНСТВО.

Львів, 23. вересня 1937.

Польща належить до тих держав, де розбудовано бюрократію до величезних розмірів, яка разом з численною армією і не менше численною службою публічної безпеки тяжить на суспільній господарці, забираючи на свої потреби найвищий відсоток суспільного доходу. Ніша участі у цій бюрократії мінімальна, у деяких ділянках рівна буквально нулі, з цієї причини, що кандидатів української народності навіть з найліпшими фаховими кваліфікаціями не приймають (з дуже дрібними виїмками) до служби в державних чи самоуправних установах, або в установах напів публічного характеру. Цей ринок праці, що в Польщі є найбільшим відборцем, для нас майже зовсім замкнений і для життя нашої інтелігенції починає він мати щораз менше практичне значіння, як для неї під цю пору дуже мало або й зовсім недоступний.

Давніше було інакше, бо понад 90 відсотків української інтелігенції в Галичині було на державній та взагалі публічній службі як у рядовці, учителі тощо. Розмірно численна була перед війною теж і нижча українська державна служба як возні, листоноші, жандарми та нижчі залізничні функціонери. Нині здобуття т. в. сталої пенсії й емеритури, що до війни було мрією — і то легко досяжною — у неодного з наших громадян, перейшло в країну казок.

Залишилися греко-католицькі священники і вільні інтелігентські фахи: адвокати, лікарі, інженери тощо. Священники незвичайно спролетаризувалися не тільки внаслідок загальної господарської кризи, але теж і внаслідок конкордату, в додатку добре підскуповані матеріально своєю церковною ерарією. Ще без порівняння більше спавперизувалися адвокати давніше звання з найвищими у нас доходами: їх сучасна нужда — це наслідок не самої кризи, але свідомо теж і політики влади. Не гаразд і членам інших вільних інтелігентських фахів, обмежених здебільша на власну зубожіду клієнтелю. Невідрадий матеріальний стан величезної більшості вищеслоєної інтелігенції відбився і відбивається дуже відчутно на її суспільній громадянській праці, на яку не став й буквально ніяких матеріальних засобів. А всеж є серед неї ще численні одиниці, що при своїй нужді віддають безкорисно свою працю нашій загальнонаціональній справі. Це справді гніх, невідомі герої!

Найчисленнішу сьогодні категорію працівників у національній роботі творять у нас приватні службовики українських установ, у пер-

СТОЛОВЕ НАКРИТТЯ, ПОРЦЕЛЯНА,
СЕРВІСИ З УКРАЇНСЬКИМИ ВЗОРАМИ

„Кераміка“
Львів, Галицька 5 (в подвір'ю).
Можна дістати у краю у всіх складах
„Народної Торговлі“.

шу чергу кооперативних, рідношкілних, освітніх, вікни нечисленних ще приватницьких підприємств. До війни поза „Дністром“, „Народною Торговлею“, деякими іншими більшими кооперативами, почастіше поза рідношкілною організацією — і то щойно в останніх передвоєнних роках — приватні службовики як більший помітний гурт у нас майже не існували. Забирала і годувала всіх інших державна служба. Попастись на приватну службу вважалося за свого роду особистий деспект і її брали здебільша хіба ті одиниці, що вже ніяк не могли приміститися при державному жолобі. Неорганізовані, зрештою і нечисленні, не мали приватні службовики ніякого помітнішого значення у нашому громадянстві. Службу в наших національних установах у краю робили переважним добровольцями дилетанти з різних інших фахів — адвокати, священники, учителі, дещо і державні службовики — найчастіше цілковито безкорисно з посвяти і пієтизму для самої справи. І самозрозуміло, що й видатність праці тих добровольців-нефахівців не могла бути і не була надто велика.

Прийшли інші часи й інші відносини. Здержання доступу до державної служби і самі потреби життя у скрутному сучасному лихолітті привели нашу молоду повену інтелігенцію, з якої більшість здобула фахову освіту у закордонних — пізніше і польських — високих школах, оглянутися за варстатом праці для себе. Розбита війною українська кооперація, як і інші установи, була тоді в стадії реорганізації та розбудови. Там і примістилася деяка частина молодих висококваліфікованих фахівців. Вони й перевели реорганізацію та розбудову нашу кооперацію, „Сільський Господар“, „Прогрес“, рідне шкільництво, дали ініціативу та її самі здійснили при творенні нових варстатів праці та багатьох інших установ загального національного значення з різнородних діянок. Історична заслуга цієї генерації, як очевидно і деякого зі старших, для створення теперішнього нашого національного стану в Польщі просто величезна. На спеціальну згадку заслуговує і наша преса, яку по війні поширено теж на становище та фахову і навіть суто пропагандивну, бо і вона заважила чимало у позитивних вислідах нашої нової творчої праці.

Зродилися по війні і нові станові організації, зорганізувалися теж і українські приватні службовики у своїй „СУПРУЗ-і“. А число їх на нашій відносини, зокрема і передовсім кооперативних працівників, як теж рідношкілних, сільськогосподарських та освітніх, вже сьогодні дуже поважне і має свою питому вагу та загально-суспільну вартість, яка не меншає, тільки збільшується і то з кожним роком. Є це першорядний чинник дальшого правильного розвитку нашого загально-національного будівництва.

У цьому будівництві були і більші потрясення. Зробила це господарська криза, а у нас ще спеціально і відома пацифікація з 1930. р. Що її передержано і зроблено ще й нові поступи, треба ще приписати не лише нашій національній тугості й енергії, але в неменшій мірі також праці та посвяті приватних службовиків наших установ. Кажу виразно: посвяті, бо працювали вони жертвенно здебільша при дійсно голодових платнях, часто нижче сто золотих місячно для працівників з високою фаховою освітою і на відповідальних становищах!

Господарська криза в загальному значно зменшилась, але заробітки приватних службовиків наших установ таки не поправились. І не тільки залишилися і далі голодові та в додатку неправильно виплачувані „платні“ рідношкілних службовиків, але голодовими залишилися теж заробітки великої кількості працівників українських господарських установ, що відчували вже й у своїх білянсах поправу свого положення.

Добре платних начальних становищ у наших установах нема багато й очевидно не дорівнюють вони далекодалеко аналогічним платням нпр. у поляків, не кажучи вже про заграницю. А всеж у нашій службовій верхівці нема цієї безпросвітної нужди, що панує у звичайних низових службовиків. Поправу відчула хіба сама верхівка, а не низи, нераз — як сказано — люди з високою освітою. Буває і таке, що й особисті відносини між верхівкою і низами та поведінка з низами не завжди коректні. Правда, це винятки, але вони є. Автім і нпр. кооперативна верхівка на провінції є лихо платна, але і їй завидує дехто з місцевих матадорів, мовляв, і триста золотих місячно забагато.

Прикро писати, а треба, що слідний наш поступ, чи хочби задержання дотеперішнього стану, окуплені ціною нужди широких кругів службовиків наших установ. Загал громадянства мало цікавиться їх невідрадным положенням при місячних заробітках — бо і такі бувають — від 50—80 зол. Є випадки, що цим положенням небагато цікавляться і ті, що статую покликати дбати про установу та її службовиків. Зрозуміла річ, що така поведінка викликає у службовиків огірчення та знеохочує їх до праці, зокрема ще й там, де службовики бачать самі, що фінанси установи можуть дати їм матеріальну поправу. А чейже на службовиках — від гори в долину — лежить передовсім доля установи.

Загал громадянства і члени установ повинні зрозуміти і те, що приватні службовики не парії, а повноправні громадяни, які виконують корисну і творчу громадянську працю, за яку належить їм не лише признання, але і в інтересі самої установи і відповідна матеріальна винагорода.

Д-р Степан Баран.

ЗА ОКЕАНОМ.

КОНГРЕС ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ.

Наради V. Конгресу Українських Професіоналістів відбулися в готелі „Алертон“ у Квінсленді 4. і 5. вересня ц. р. Голова Т-ва д-р В. Галан на Конгрес не прибув. Відкрив його заступник голови адв. І. Сквір. Головував адв. Роман Смух, секретарювала адв. Анна Чопик. Присутнім делегатам адв. М. Дуду предположив адресар українських професіоналістів у виді книжечки. Зі звітів і дискусій виходило, що Товариство не проявляло в останній році відповідної діяльності. І тому наради відбувалися в тім напрямі, щоб намітити Товариству такі завдання на найближчий рік, які могли бути виконані. З пропозицій адв. Сквіром плянів виходило, що є можливості відкрити українське академічне товариство („фратерніті“), в якому можна б удержувати постійно українських студентів. Переведення цієї справи поручено адв. Сквірові, який має дібрати собі до поміч, кого буде потребувати. Рішено щодо цього ще увійти в порозуміння з тими нашими організаціями, що дають молоді стипендії допомоги і передано цю справу адв. О. Малицькому. Вирішено теж продовжувати видавання адресаря українських професіоналістів, як теж обговорювано способи, як і кому це виконати. Багато уваги присвячено

справі наведення тіснішого зв'язку між молоддю і професіоналістами, зокрема, щоб допомогти українській молоді, що студіює в казенних. Обговорено потребу видавання заходами Товариства квартальника з науковим підкладом. Та найбільше уваги присвячено справі притягнення всіх українських професіоналістів до Товариства. Рішено організувати філії Товариства по містах, в яких живе принайменше п'ятьох українських професіоналістів. Такі філії поручено організувати отсім делегатам: адв. Дудунові в Філадельфії, д-рові Кібізеві в Дітроїті, адв. Яцеву у Віндзорі, адв. Яреміві в Торонті, адв. Сквірові в Мекалу й окрузі, адв. Тарнавському в Квінсленді, д-рові Канчірові в Шікаго, адв. М. Пізнакові в Нью Йорку й околиці. До нового уряду Товариства Українських Професіоналістів увійшли: адв. Роман Смух (Шікаго), предсідник; адв. Михайло Пізнак (Нью Йорк), заступник предсідника; д-р В. Яремій (Торонто), другий заст. предс.; д-р Павло Канчір (Шікаго), секретар-скарбник.

СВЯТО І ЗІЗД КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ У СТЕМФОРДІ.

IV. Конгрес Лиги Української Католицької Молоді відбувся в Стемфорді, Конн. 4. і 5. і 6.

вересня в будинку Української Вищої Школи. Були спортові змагання, реферати, концерт і танці. Присутні взяли участь у посвяченні Музею і Бібліотеки, якого доконали еп. К. Богачевський і яке відбулося в неділю по архієрейській Службі Божій. На посвяченні було коло 3.000 народу. В неділю поповудні був концерт української оркестри з Філадельфії під проводом проф. Ф. Дубаса. Виступали теж сироти, що є під опікою С.С. Василянок у Філадельфії, і відіграли театральну виставу „Марія в храмі“. Промовляли о. М. Залітач, впорядчик свята, і пн. Ева Піддубчишин, перасідниця Католицької Лиги. Другу частину концерту виконали злучені хори з ньюйорської околиці, що виступили під проводом проф. Олександра Кошиця. Їх виступ був мистецькою атракцією. Диригент і співаки збирали рясні й заслужені оплески. Жаль тільки, що саме підчас цієї дійсно гарної частини програми не було стільки публіки, скільки повинно було бути. Це мабуть тому, що падав дощ. Вечором у неділю відбувся бенкет, на яким тостмайстром був п. Миронок з Канади. Промовляли: еп. Богачевський, о. Пик та о. Процько. В понеділок відбувалися наради Лиги, підчас яких виявилось, що Ліга має поважні довгі головні через видавання „Юкраїнець Ют Мегазин“. Гості й публіка не могли прислухуватись тим нарадам, бо їх президія проголосила тайними. До нового уряду вибрано тих самих, що були у минулому році, крім другої заступниці голови. Чергова конвенція відбудеться в 1938 р. у Пітсбургу на початку серпня.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ НА СХОДІ.

Український День на Сході, який відбувся 6. вересня в парку Деніш Гом Гров у Меточен (Нью Джерзі), стягнув поважну скількість народу. Архієрейську Службу Божу відправив православний еп. Богдан. Впорядчиком свята був о. І. Гундик, що був теж тостмайстром на обіді. В концерті взяли участь два хори: з Алентави під проводом І. Завворського і з Картерет під проводом Д. Завворського. На свято прислав привіт губернатор стейту Г. Дж. Гофман, промовляв: еп. Богдан, посадики міста Картерету Дж. В. Миттак, Роман Слободян та о. Й. Филіма.

ПОДРОЖ ПРОФ. ДМ. ДОРОШЕНКА ПО КАНАДІ.

Проф. Д. Дорошенка запросили були до Канади зробити виклади з української історії і він перебував там від початку липня та вернувся 2. ц. м. до Європи. В Едмонтоні зробив він цілий курс української історії та в усіх головніших містах Канади по кілька викладів. У більшості міст виклади ці стягали по 400—500 слухачів. Майже всюди роблено збірки на Український Музей у Празі.

Відвідини проф. Д. Дорошенка з Канади викликали в тамошнім українським громадянстві велике зацікавлення загально-українськими справами та причинилися до об'єднання окремих частин цього громадянства. На викладах та прийняттях на пошану „дорогого і славетного гостя“, як величали канадські українці проф. Д. Дорошенка, сходилися люди всіх партій, орієнтацій та обрядів, як це було особливо в Торонто.

У Вінніпегу зробив проф. два виклади: про культурну працю української еміграції в Європі та про визначні жінки на Україні. За 50 днів, які проф. Д. Дорошенко перебув у Канаді, зробив він 48 курсових викладів та 12 публичних відчитів, не числячи промов з нагоди різних свят.

У своїх викладах, як і в своїх зв'язках з українським громадянством Канади стояв проф. Д. Дорошенко все понад місцевими поріжненнями, які поважно зменшують політичне значення тамошнього українства, що має дуже поважні матеріальні засоби і політичні впливи, які могли б сильно допомогти цілій українській справі.

ХОЧЕТЕ ДОБРЕ ПРОДАТИ СВОЮ РЕАЛЬНОСТЬ

АБО ЇЇ ЗАМІНЯТИ?

ДАЙТЕ ОГЛОШЕННЯ ДО
НАШОГО ЩОДЕННИКА

Перед зміною турецького уряду?

Турецький прем'єр Ісмет Інону дістав на власне бажання відпустку. З огляду на те поновились поговори про зміну уряду. Авторитетних вісток у цій справі нема.

Обов'язки прем'єра виконує тимчасом міністр господарки.

Можливості української національної реальної політики.

ГОЛОС В АНКЕТІ „ДІЛА“ ПОСЛА ПРОФ. В. КУЗЬМОВИЧА.

(Докінчення).

Організація національної боротьби в усяких політичних умовах вимагає 1) незвичайного поширення громадянської активності і притягнення до неї якнайбільшої кількості одиниць; 2) переведення засади, що не можна знехтувати ні одної комірочки державного життя, і який би не ставити й не боронити українських інтересів. Зневіра в себе, абстиненція, бойкот — це найгірша методика боротьби для недержавної нації. Всюди проникнути, все використати — найкраща. Класичним прикладом може тут бути закон про шкільний плебісцит. Його створено тоді, коли в українському громадянстві панувало гасло абстиненції від участі в державному житті. Сьогодні видно, що найбільшою помилкою був би тоді бойкот закону. Тодішні українські політичні чинники вагалися, що робити. Побідила думка — використати закон. Це не лише незвичайно спопуляризувало боротьбу за рідну мову в школі, втягнуло в боротьбу за неї сотні тисяч, але ступило вістря самого закону: він став невідгінний і для польської держави, його виконання порушувало її правні підстави.

В найширших колах українського громадянства зростає розуміння для висловлених тут поглядів. Якщо є під цим оглядом вагання, то скоріш серед інтелігенції або серед націоналістично настроєної молоді. Однак і до неї, особливо до селянської, можна підійти з розумним аргументом з історії, чи з політичної практики інших народів. Українські маси розуміють потребу розбудови власного життя навіть у тих рамках, які сьогодні можливі. Досвід зі самоуправною, з виборами без боротьби на заздалегідь устійнених кандидатах, з Лугами і т. п. підтверджує те. Розуміють теж значіння політичної чи національної боротьби. Вони дуже докладно придиваються, а навіть співчують, боротьбі польських хлопів за владу в державі. Доводиться не раз стрітись зі закидом, чому зриві УПР не організує нпр. акції за зміною виборчої ординації, конституції, тощо. При тому наші люди вміють відріжнювати легальні змагання за політичні права від безцільної боротьби з державою — без виставлення конкретних домагань. У зрості того, скажимо, реалізму серед наших низів можна додати зменшення їх ентузіазму до терористичних актів. Випадки в Радехівщині, чи Бережанщині — спорадичні. Не бачу можливості вкласти їх в якусь політичну систему — реальну і всеобіймаючу. По-

літична адміністрація знає, як українські маси дорожать можливістю легальної праці у своїх установах. Заборонюючи не раз цілим районам на вияв національного життя, вона не лише карає в той спосіб за виступи нелегалів, але й робить натиск, щоб ці виступи не повторювалися.

Підсумовуючи: в народніх масах є широке місце для різнородної активності української верхівки. На мою думку, це сталося не наслідком активної високотути, які створювала націоналістична течія, лише наслідком заломання „нормалізаційного курсу“. Факт зросту агресивності польського громадянства саме в добі „нормалізації“ мусів викликати здрив настроїв найширших наших кол (якщо навіть така політика не помагає, то не допоможе нам ніхто, як ми собі не поможемо). І вже помічуємо наслідки цього здриву. Їх можна назвати інтенсифікацією українства на нашій території, себто стихійного поширення й поглиблення української національної свідомості. Серед мас української селянської молоді зростає почуття національної гідності, самопевності й вартості, та навіть ексклюзивності, помічуємо нестримний гін до самотужних спільних маніфестацій, там кріпшає справжній ентузіазм до українських організацій, які виростають власним зусиллям і саме тому стають твердою опорою проти зовнішнього натиску. На слово „Маслосоюз“, „Сільський Господар“, „кооперация“ відзиваються серед українських низів глибші тони гордості і солідарності, ніж на слово ФНЄ, чи навіть УНДО.

Не потребує доказувати, що завданням української національної політики є такий сьогодні розбуджений розгін широких кол нашого громадянства скріплювати і вкладати його у ритм національних змагань. Однак при сьогоднішньому стані тієї політики це не лише неможливе, але й безвидачне. І майбутньому. Коло нинішнього „нормалізаційного“ курсу склалась сьогодні — в активному сенсі — незначна меншість українського громадянства. Величезна більшість, або опинилась у безплідній опозиції до „нормалізації“, однак не співпрацює з іншою конкретною політичною програмою, — або розбилась на гуртки, які себе взаємно поборюють і переконують у національній правдивості, до УНДО ставляться негативно, та проте „політику“ залишають йому; або — врешті — уважає, що осторонь політики, в

аполітичній активності можна стримати польську агресивність. Нема більшої помилки, як саме останній погляд! Адже без створення політичного відпору рами кожної, навіть найбільш нестримної (нпр. протиалькогольної та навіть товариської в „Веселі“ діяльності будуть чимраз вузчі, аж поки не заступлять їх рами чужі. Політична апатія, аполітичність розбиття й аполітична активність в умовах держави з тоталістичними тенденціями — рівновартні явища. Ріжниця між ними лише в часі. Перші два мають негайний шкідливий ефект, останнє матиме його — пізніше.

Осьтак найважливішим завданням сьогодні є політично закріплювати українське громадянство. Якебудь реально-політичне активізація можлива сьогодні лише на ґрунті конкретного відношення до діючої на нашій території політичної сили — польської.

На мою думку те відношення у позитивному сенсі сьогодні не сконкретизоване, дарма, що офіційно ще існує „нормалізація“. Стару концепцію з 1935. р. перекреслило польське громадянство, нової нема. Поправне відношення до урядових чинників не вважаю політичною концепцією. Мудрий, Кравців, Палів — уживаю назвись лише як символів на означення маркантних відхилень в українському національному таборі — сьогодні в однаковому ступні „нормалізатори“. Їх не ділить те, що вони хочуть, ані навіть те, що вони реально-політично можуть. Національні, ними репрезентовані, відхилили однаково хочуть збільшення української політичної сили в існуючих легальних умовах. Можуть вони теж, як виказує практика, однаково не багато. Зате те, що їх назовні повинно ділити, є більший або менший фіговий листок, яким вони закривають готовість

Не ризикуйте красою

ВАШОГО ЛИЦЯ!

Признають, що найкращий ніжний і гідний довіря

є тепер

ПУДЕР

„МЕРІДА“

М. ЧОЛГАН.

Літницьеві лінощі.

Колиб тобі хто був сказав, що в ХХ. столітті, столітті електрики, радіа і літаків можна подорожувати поштовим, примітивним диліжансом, тому напевне ти був би засміявся у лице. А проте вранці 30. червня Р. Б. 1937-ого поштар звів батога і сухоребра коняка потягав диліжанс (селянський, тяжкий віз) до Заліщик. За малюю оплатою візьме поштар і тебе, щоб ти міг налюбуватися „подільською Швайцарією“ і вдихати хмари пилюки з подільських доріг.

І знов поля і село, село і поля... Вогниста куля на небі й синя стяжка вдолі, наліво. У твоїх ногах квакають качки (теж пасажери „диліжансу“), а боки болять від драбин. Та ти стараєшся навіть цим захоплюватися. Поштар закуриць, заведе балачку: від качок до Іспанії і ти не помітиш, як скоро мине тих кілька годин і перед очима замаярять барвиста панорама Заліщик.

Літницьевий сезон тут швидко „в пеленках“, а що вже час до залізничної об'їзди собі „глибше кинути оком“ на Залішки при повороті. Купуєш тільки кілька напівчервоних помідорів і прямуєш на станцію, звідки за час переїзду помітеш

„Великого Королівства Румунії“, щоб дістатись на... рідну Городеничину!

Два румунські жовніри в трохи театральних одностроях (із краватками!) позіхають збуджені. Вкінці стають на ступнях вагону. Поїзд їде.

Зараз за великим залізничним мостом на Дністрі станція: „Schit“. Та це жаден Шіт, а Скит: таксамо як дальші „Штефанешті“ це рідні Стефанії. Навіть румунські урядники в червоних, округлих „генеральських“ шапках не годні затерти того вражіння.

Спокійний буковинський краєвид, білі селянські хатки, смуга лісу на овиді. Проте звідись береться оптимізм і ти звертаєшся до якось грубої варшавянки, що її незвичайно цікавить „Романія Марс“:

— О, прошу пані, а отам чистокровні румуни живуть жити.

Добродійка переводить очі на буковинських селян на полі. Потім дивиться на тебе і знов на жінців. Перед очима мигнуть гранічні стовпи й засапана локомотива пробігає рівні поля Городеничини.

В Коломиї ще раз доводиться зустрітись із румунськими елементами. Залізничний двірець збриданий зеленню і прапорами на привітання короля Карла II. Якісь дівчата несуть вінки солдатам на передній й гукають по... українськи.

Страх, як далеко по обох боках заїшла та капосна „рутенізація“!

Із Коломиї треба „сходити“ до поблизукого села над Прутом — Перерова. Спершу го стинцем, а потім полями „направці“. Перед очима зеленіють розлогі толоки, де пасуться стада коров та отари овець. Пригадуєш собі місця, де давніше на вакації малим хлопцем заводив з братами забави. Засідки, напади, стрілянина з дерев'яних криків. Навіть малу сусідську Анничку затягали до „війни“ і силоміць її милітаризували.

А це що таке? Болото? Спостерігаєш, що ти заліз у якісь буряки. Стежка привзється і перед носом блищить калабана. На полях поміті стали води. Шукаєш стежки сюди-туди й щораз більше грієш у болото. Пригадуєшся подібні сцени з екзотичних фільмів, де герой западається у тропічному трясинні пораз глибше. По коліна, поясе, рамена...

На щастя Коломиїщина вже чи не джунґлі і ти по якомусь часі, хоча заболочений, доплентуєшся до села.

Коли в тетиній комоді доглянеш бриняло (такі правдиву, не символічну), а в вікні, за стрункими соснами сині силуетки Карпат — починаєш вірити, що ти вже „майже в горах“.

(Далі буде).

вступити в реально-політичні комбінації в існуючих можливостях. Темперамент, ідеологія, пропаганда не грають під цим оглядом ніякої ролі, або грають підриядну. Все тут або зрозуміле, або не вартіє справжньої боротьби.

На мою думку, українське громадянство можна сьогодні політично закріплювати та притягнути його більшість до реальної праці (під нею не розумію поборювання взаємних світоглядних різниць). Однак те громадянство греба переконати, що даний політичний план є реальний і в засновках і у висновках. Ніякий план не є переконливий, коли його політичні засновки припадні, зате наслідки імітні.

На нашій території в конкретній дійсності а не в утопії є два плани реальні: 1) або негайна політична комбінація з Польщею, як національно-політичним партнером; 2) або така комбінація в майбутньому, у пригожій кон'юктурі. Перечення всякої комбінації — ще раз підкреслюю, що ми є на реальному ґрунті — мусить довести логічно до революції. Іншого розумного виходу нема. Признання на ділі і хочби в теорії негачія Польщі в одному часі це політичний консенс.

Політична організація, яка проводитиме в життя перший план, мусить проводити його з усіма конвенціями. Отже розбудовувати й організувати ті сили, які будуть творитися в опертю о польську державу. І надати їм політичну надбудову, оформлення, яке засвідчуватиме, що це український план, а не капітуляція.

Однак велика частина українського громадянства вважає неможливим творити сьогодні рідне національне життя в опертю о польську державу, хоч і мусить рахуватися з її реальним існуванням. Ті всі зорганізовані українські групи чи незорганізовані течії мусять бути в опозиції до тактики, яку репрезентує сьогод-

нішнє УНДО. Очевидно, і ця опозиція не є революційна. Тому з нею теж мусить польська національна політика рахуватися, якщо тільки вона не буде вічно триматися конвульсійно теперішніх примітивних тенденцій — все українське підпорядковувати собі, без огляду на наслідки в майбутньому.

Сьогоднішній момент оцінюю як критичний. У ньому вирішується, чи в Польщі взагалі можлива реальна українська політика. Ставка йде на велику гру: за долю обох народів. В такому моменті не вільно творити неясних політичних ситуацій і не вільно зберігати політичної неутраляності. В неясній ситуації находиться УПР, яка голосує за бюджетом і повноваженнями та одночасно виступає у ролі репрезентанта опозиційного громадянства. В неясній ситуації находиться теж те опозиційне громадянство, яке зберігає політичну „неутраляльність" у справах, з якими не погоджується, — бо не виявляє своєї опозиційності в ніяких зорганізованих формах.

Лише ясній ситуації спроможні наше громадянство закріплювати. Лише політично активне громадянство зможе сконсолідуватися довкола реальних планів. Лише тоді повстане українська політична сила, себто твердий ґрунт для організованого охоплення тих здвигів, що їх сьогодні помічуємо серед наших низів та які марнуються в політичному сенсі.

У виконанні цього політичного плану бачу завдання, що стоять перед українським національним табором. Їх здійснення припинить хаос, в який чимраз більше погружується наша територія. Хаос, що сьогодні серпанком таємного Незнаного закриває майбутнє обох народів. Українського і польського

В. Кузьмович

Хроніка Світської України.

СПРАВА ЗДОГАДНОЇ ДИМІСІЇ КРИЛЕНКА.

Як відомо, на підставі нової конституції СРСР народний комісаріат судівництва Світської України, що до того часу був (хоч може тільки формально, „де юре“) незалежний від Москви, став тепер підпорядкований новоутвореному наркоматові судівництва СРСР. Отже зміна народнього комісара юстиції СРСР, якщо така трапилась би, не може не відбитись і на Світській Україні. Польська преса цими днями поділа вістку про димісію (зрозуміло не в добрій волі) наркома юстиції СРСР, „землячка“ Миколи Криленка і про призначення на його місце також „землячка“ чернігівця Володимира Антонова-Овсєєнка (це колишній же Ленін, вправляючи Антонова на чолі війська проти України, порадив йому прикріпити собі прізвище матері — Овсєєнко, — і в такий спосіб стати „справжнім“ українцем). Ця вістка не відповідає правді. Річ у тім, що Криленко до призначення його наркомом юстиції СРСР (всього Союзу) був наркомом юстиції Світської Росії, яким залишився і надалі, об'єднуючи у своїх руках дві посади: наркомів судівництва Союзу і Світської Росії. Тепер його звільнили з посади наркома юстиції Світської Росії, куди призначили Антонова-Овсєєнка, що перед своїм виїздом до Еспанії був прокурором (прокуратором) Криленко і надалі залишається, як „нарком юстиції“ СРСР. Чому саме обох їх вважають „правниками“, невідомо. Криленко був хоч не першому курсі правничого факультету, а Антонов не придбав і таких „кваліфікацій“!

До цього треба додати, що знову таки на підставі нової конституції становища „наркомів юстиції“ не тільки окремих „республік“, але і всього Союзу, значно втратили своє значіння. Головну роль тепер в СРСР відіграє „генеральний прокурор“ СРСР, цілком незалежний від „наркомів юстиції“ СРСР, якому безпосередньо підлягають всі прокурори і слідчі (судді) цілого СРСР, цілком об'єднуючи народні ком.сприяти судівництва.

„ЕНКО“ І „ОВ“.

На голову київського обласного виконного комітету затвердили Василя Єременка, літ 36, українця. На його заступників: Михайла та Єгорова (тут вже не зазначено, що вони українці, воно і зрозуміло: голова столичного українського обласного мусить бути покішчо „енко“, ну а заступники його можуть бути „ов“).

БЕЗКОНЕЧНІ ПРОЦЕСИ.

Закінчився судовий процес над уманською „контрреволюційною шкідницькою бандою“, як звичайно — присудом на розстріл. „Трудаши“ зустріли присуд оплесками.

Розпочався судовий процес над купянською „контрреволюційною шкідницькою бандою“. На лаві підсудних засіли колишні: секретар місцевого райпарткому, голова райвиконкому, директори машинотракторних станцій тощо; всі вони всі ніби намагалися підірвати міль сільського господарства.

ПОРЯДКИ ПО УСТАНОВАХ.

Приїхали до Києва, до столиці, до наркомату освіти дві вчительки з Черкас, приїхали па-

Перші обжинки Філії Товариства „Сільський Господар“ у Стар. Самборі.

Всім знамі важкі відносини на цьому відтинку нашого Підкарпаття. Економічні, освітні, тимпаче політичні відносини у Старо-Самбірщині невеселі. А проте Старо-Самбірщина рішуче робить підсумки громадянської праці. Вистава с.-г. плодів, „День української селянщини“, попис „Лугів“ та в останньому часі слідом сусідніх повітів, „Обжинки“, влаштовані 19. вересня ц. р. спільними силами місцевих установ, що випали дуже гарно. Найважливіше, що задоволені ними ініціатори і виконавці. Взяло в них участь яких 2.000 осіб з 11 сіл, зорганізованих у кружках „С. Г.“ і кооперативах. У першу чергу подобались гуртки Хліборобського Вишколу Молоді, 5 кружків „С. Г.“, які бадьоро несли свої таблиці — зелені з золотими написами. А косарі зі Стрільбиць своїм давнім строем і пісню косарів захопили видів.

Обжинки почалися походом з міської площі через місто до церкви. На переді бандерія з великим прапором, за нею представники установ, відтак хліборобська молодь, жінці на драбинистому возі, які співали обжинкові пісні, кружки „С. Г.“ — дівчат з серпами і вінсами віночками, хлопці-косарі, господарі й господарки, кооперація і район молочарня в Ст. Самборі. Кожне село відзначалося своїм строем. За кожним кружком їхали рекламні вози, злинок, трієр і т. д., далі йшов молочарський промисл, на кінці віз жінців. У поході зорганізовано йшла яка тисячка осіб. Не менше народу йшло або стояло на хідниках і не менше стояло коло церкви. Молодь увійшла до церкви, де приймав її з хрестом місцевий парох о. А. Бенцін в асисті двох священників. Всі інші учасники поставали довкола церкви.

По богослужінні пішли учасники походом далішими вулицями міста на міську площу з

поплавом, що приходить увечері, випросилися „пересидіти“ ніч на річковому двірці, а зрешта до наркомісаріату. Але в інформаційному відділі приймають тільки в 2 год. попох. До чекалися. Дістали інформацію, що в їхній справі треба звернутися до завідувача педагогічних кадрів („педкадр“), який приймає від 1 до 2 години. Пересиділи ще ніч на двірці. Завідувач „педкадрів“ спрямував до референта сектору кадрів, але там прийом від 11 до 12. Пересиділи ще ніч. Референтка сектору кадрів відразу заявила, що вони мусять звернутися до обласного відділу освіти, а не до наркомату... „Але-ж нам казали, що до вас“... — „Та у нас усі люди свіжі, можуть же і помилитися“...

А ось „порядки“ в київській жовтневій (колишній олександрівській) найбільшій на Україні хірургічній лікарні: тупі, іржаві ножиці, якими не стрижуть, а рають волосся на голові, ванна наповнюється водою один раз на день, і всі, хто її потребує, мусять користатися з неї, вражає неохайність і сміття, на підлозі валяються шматки брудної вати й бандажів.

З МИСТЕЦЬКИХ СПРАВ.

Народний художній музей в Одесі розташували в колишній палаті графа Потоцького. В там розкішна мозаїчна підлога, що свого часу коштувала 45.000 карб. золотом, дорогі килими на підлозі, стилеві меблі, а крім того багато дорожніх експонатів: картини, зброя, посуд різних епох. Проте ніхто цього не охороняє, ніхто не дбає про музей — образи розкрадають, даху ні разу не ремонтували, крізь нього на мозаїчну підлогу ллється вода, двері потріскають, об'єкти залятані у них щілини.

Інститут українського фольклору Академії Наук УРСР надіслав до Москви на виставу музичних інструментів народів СРСР зразки українських народних інструментів. Серед них є бандура кобзаря Петра Скокора з села Сорочинців на Миргородщині, ліра, вироблена на Валківщині, українські цимбали, сопілки, ріжки, дрибли, виготовлені з глини півники-свистуни тощо.

Л.

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ:

Як чоловік зійшов на пана.

З автобіографією автора і карикатурою Е. Мозака. Веселе оповідання про молодця, що зводять із собою тяжку боротьбу: що вибрати — любов і добру „дартію“, чи працю для громадянства. Оповідання повне гумору та бадьорості.

Ціна книжки 2 зол. 50 сот.

хоругвами та образами. На площі перед гарно прикрашеним престолом усталилися в порядку учасники походу. Молодь і хор по обох боках престолу, дівчата з вінками напроти престолу, а кружки і кооперативи одні побіч других з таблицями на переді. Молебень відправив о. А. Бенцін в асисті 8 священників. Патрістичну проповідь виголосив о. Татомир; відтак відбулося посвячення вінків.

Дальшу частину програми почав хор пісню Хліборобського Вишколу Молоді. Через заборону влади промовляв тільки делегат централі Т-ва „Сільський Господар“ інж. І. Лапчук. Промовець підкреслює osiąги „Сільського Господаря“ та візав усіх з нагоди перших „Обжинків“ аступати у члени Товариства. Злучені хори п'яти сіл і Ст. Самбора відспівали під умілою управою свого диригента дуже гарно обжинкові пісні, а по перерві вивели дівчата з п'яти сіл і Ст. Самбора вправи серпами й вінками, хлопці ж зі Стрільбиць дуже гарні вправи косарів. На кінці відбулася народня забавка, ввечір вечірничі.

В часі свята панував зразковий порядок зладки вмілому провідові, передовсім нашій інтелігенції у Ст. Самборі, що не жалувала труду і разом спільно занялася підготовкою та переведенням „Обжинків“. Багато праці вкладав головою др. І. Кульчицький, голова і С. Саварин, інструктор Філії „С. Г.“. Нехай-же успіх свята і власне задоволення будуть нагородою за їх труди! Не можна тут не згадати, що до звелічення свята причинився у значній мірі кружок „С. Г.“ у Стрільбицях, який вислав на „Обжинки“ понад 200 осіб, що взяли участь у всіх точках програми. Віримо, що за їх прикладом підуть теж інші села.

І. Л.—вр

ЖІНОЧА СТОРІНКА.

Жінка в житті Т. Г. Масарика.

„За кожним великим чоловіком стоїть велика жінка“.

Ледви чи були коли ці слова більш правдиві, як у відношенні до Т. Г. Масарика, і ледви чи багато з великих людей уміло так справедливо їх оцінити.

Про свою матір, просту селянку, згадує Масарик як про найкращого приятеля та радника. По ній одічив свою бистроту та інтелігенцію, від неї вчився завзяття, гідності та пошани правди. Духовий зв'язок з нею не ослаб в нього і тоді, коли він став доцентом, молодим ученим і політиком. Масарик залюбки цитує у своїх творах її вислови та придержується в житті її наук. Його відношення до матері повне пошани та тепла. Улюблена пісня простої селянки, стає улюбленою піснею цілого народу. Завдяки її великому синові, та як добрий спомин неслася над його труною в часі величавого похорону.

Другим, найближчим його товаришем і другом була його жінка. Нелегко сказати, хто більше заслужився в тому, що подружжя Масариків було небуденно гармонійне. Шарльотта Гаррік — американка, походила зі старої родини англійських і французьких політично-релігійних емігрантів, тому визвольні змагання чеського народу були для неї самозрозумілі, а ролі товаришки борця за волю прийняла з повним зрозумінням, добаючи саме у цьому велике особисте щастя. Подружжя Масариків не було змаганням двох протилежних першків, а самозрозумілим їх доповненням. Навіть таке тяжке до розв'язання питання як різниця національностей, релігій і осередків виховання, здається тільки поширило їх спільний світогляд. Про якунебудь асиміляцію не може бути й мови. Масарикова до кінця життя залишилася американкою і віруючою унітаркою; надзвичайно вміло та тонко доповнюючи своїми чужинськими першками виразно чеську атмосферу свого дому. Масарик зчаста зазначає у своїх творах позитивний вплив жінки на його погляди та на свою працездатність, приписуючи багато саме цьому чужинському світоглядові, вміло подаючи, як новий рід зброї, у слушний час.

Сучасники згадують Масарикову як жінку з великою пошаною. Її поважна, достойна вдача, характерність та тонкість відчуження йшли у парі з надзвичайною сумлінністю у виконуванні буденних обов'язків. Вихована в багатстві та мистецькому оточенні, вона мужньо боролася ціле життя зі злидами, щоб створити найбільш пригожні умовини для праці свого чоловіка та розвою дітей. Одною з найбільш людських рис Масарика та заслугою його для гармонійності подружжя було те, що він надзвичайно справедливо ділив з жінкою всі тягари буденного жит-

тя, почавши від кухонних розрахунків, скінчивши на догляді дітей. На його погляд найдоцільнішим і найкращим місцем праці для жінки це родина, завершенням її життя — подружжя та материнство, але тому, що буденні клопоти пригноблюють і нищать людську душу мільйонів жінок, не дають їй виконати своє високе завдання. Кухня, прачкарня й обрахунки нищать гармонію подружжя, тому ці обов'язки не можуть спочивати виключно на плечах жінок. В найкритичніший для кар'єри Масарика час, коли він обняв доцентуру та почав політичну кампанію, уважав не тільки можливим, але й konieczним чергуватися з жінкою в догляді дітей. Охоче вставав уночі до немовлят, щоб сповнити свій батьківський обов'язок та відтяжати свого найкращого товариша — дружину, якої моральна поміч була йому в той час дуже потрібна.

Духового зв'язку Масариків не знищила кількісна розлука, коли Масарик виїхав у світ підготовляти основи для чеської держави. Троє дорослих дітей було теж за границею, одна донька у в'язниці. Безсилення злоба австрійської поліції звернулася вся на самотню жінку. Від чоловіка не було ні вісток ні листів... Масарикова не заломилася, бо там десь далеко творив велике діло її чоловік і потребував її моральної допомоги. Дорогий спомин вірного товариша кріпив Масарика в найтяжчих хвилинах. Хоробро та вірно підтримувала Шарльотта Масарикова тяжкі зусилля свого чоловіка і покинула його шойно на порозі успіху. Вмерла зломлена тяжкою нервовою недугою внаслідок переслідувань як жінка президента новоствореної держави.

Президент держави плакав часто вечорами на гробі своєї жінки, тихого воїна, що впав для успіху його справи. Його остання дорога після всіх обов'язків була на тихий цвинтар у Лянах, до найвірнішого товариша-жінки.

Світла жіноча постать стоїть за неординарним великим чоловіком. Більшість з них радо ділить із своєю дружиною славу і не один признає, що не доконав би всього без її допомоги. Тома Масарик долучив навіть прізвище жінки „Гаррік“ до свого, щоб цим зазначити рівність сторін у подружжі та вплив жінки на його життя. Так підписувався він теж і будучи президентом на всіх державних документах.

У своїх творах вражає Масарик найбільш доцільним місцем для жінки родину, однак його справедливий і наскрізь свободолобний світогляд не знає обмежень у розвою жіночої праці. Глибоко моральний не осуджує навіть жінок, що впадали морально, вважаючи, що і в цьому винні чоловіки — організатори суспільного ладу.

Оксана Дучимінська.

Жінка з Тибету.

Відома подорожниця по Тибеті, Олександра Девид-Рілле, у своїх враженнях з подорожей по Тибеті подає цікавий образ тибетської жінки. Слово „жінка“ означає в тибетській мові те саме, що „вищого походження“. Тибетці вважають, що людина родиться жінкою за кару за гріхи в попередньому житті. Ось чому тибетські жінки часто моляться: „Якби я так сміла тіло жінки відкинути, а знову прийти на світ як чоловік“. Та без огляду на це тибетська жінка поводить себе з мужчинами досить гостро. Часто бувають там між жінками і мужчинами бійки, з яких мало коли чоловіки виходять переможцями.

Теж і при щоденній праці не роблять різниці між фізичною силою мужчин та жінок. При переносенні тягарів звичайно йде голосування в той спосіб, що жінки і чоловіки кидають свої реміні на купу, а провідник бере ремінь за ремінем і кидає їх на окремі клунки. Власник чи власниця реміня без протесту бере тягар на свої плечі.

Тибетська жінка не мусить боятися, що з нею мужичина одружиться з матеріальним розрахунком. Наречений не дістає там за жінкою ніякого вина а навпаки дуже часто платить за неї велику суму. З тої причини між різними нареченою і нареченого йдуть часто гострі торги. Батьки вихваляють здоров'я і силу молодого,

батьки молодого борються, аказуючи на такі хибні, як занадто велика худість, або „опасність“ молодого.

Молодий вихваляє родичам молодого всі вигоди майбутнього спільного життя, щоб вони тільки знизили ціну. Чим дорожче молодого „продадуть“, тим вона гордіша.

Розвід у Тибеті дозволений і вертає жінці повну волю. Тільки часто чоловік домагається звороту заплаченої ціни за жінку і це буває найбільшою перешкодою при розводах. Батьки тоді пропонують покривдженному чоловікові свою другу доньку і така заміна є частим явищем між тибетанськими сестрами.

В родині грає тибетська жінка визначну роллю. Бере участь у всіх умовах купівлі та продажу і хоч там нема жіночих шкід — тибетянки є добрими рахівничками. Вміють зясувати собі і те, чого не вчилися.

Мають тибетянки цікавий звичай. Коли тибетська дівчина виходить заміж на друге село, то має вона при відвідинах батьків принести їм дарунок, а батьки мають віддячитись. Часто з тої повстають великі непорозуміння. Батько дає напр. доні телятко, але тому, що воно ще мале, то доня мусить прийти за ним ще раз, очевидно знову з дарунком, а тоді телятко досить дорого її коштує.

— о —

Балачки про моду.

„МОДНА ЛІНІЯ“.

Ах та „лінія“! Скільки то клопоту вона справляє не одній з нас. Яких не раз зусиль вимагає від нас, якого самовідречення, жертв і сил волі! Бо хочемо бути „модні“, а мода наказує струнку лінію, вузькі бедра та плоскі груди...

Здавалось, що цей рік буде нарешті переломним у „лінії“. Та ба! Струнка лінія і надалі буде вимогою моди. Так принаймні заповідають цьогорічні фасони суконок, що вже дихають на нас зимовим сезоном.

Сукні обтісли в бедрах, а розширені „давом“ у долинці. Рукави вузькі, а невеличкою буфкою при рамені, з тісно обтіслим високим манжетом. Рамена ще трохи поширені, але незначно. Пас вище природньої лінії дуже підкреслений різними оздобами та „драперіями“. Декольт „на гостро“. Вечірні сукні двоякі, або тісно прилягають до фігури на зразок стародавніх египетських або широкі, майже кринолінові з оздобними фальшанами та різними „буфами“ при долинці сукні, а це теж вимагає стрункої лінії від тої, яка таку сукню вбиратиме. Капелюхи дуже піднесені зпереду так, що ще видовжують і прибільшують постать — отже також стрункість лінії. (Тільки борони Боже, щоб високі ростом пані не переборщували при виборі капелюха висотою форми, бо вийде вже не струнка лінія, а довга! Тільки дуже добра моднярка зближує їм високу форму, яка їх не подовжить!).

А назагал горе нам — тим, що стрункої лінії досягнути не можемо. Мода викреслює нас зі списку живих, хоч саме ми найбільше живучі...

Рита.

3 нашої хроніки.

З КЛЮБОВОГО ЖИТТЯ.

Клуб „Нової Хати“ й „Труду“ вже почав свої понеділкові сходини. Місяць вересень присвячений вражінням із подорожей членів. І так говорила п. Марійка Донцов про париську виставу, п. Ірина Бонковська про свої враження з Царгороду, а останнього понеділка реферувала п. Олена Залізник конгрес Жіночої Кооперативної Гільди в Парижі.

Жіноча Кооп. Гільда сходиться що три роки в іншому європейському центрі. Належать до неї кооперативні діячки різних країн, агуртовані в національні Гільди. У нас Жіноча Кооперативна Гільда повстала при Союзі Українок і саме її відпоручницею була п. Олена Залізник. Референтка розказувала про хід Конгресу. Найповажніше представлялись англійки, що зявилися в числі 350 учасниць. Далеко менше числені були ірландки і шведки, а вже по кількості приїхало лише з Болгарії, Чехословаччини та Австрії. Німеччина та Італія не мали представниць. Цікаві були помічення пролегентки з відвідин кооперативних крамниць та кооперативного павільйону на виставі в Парижі. Вечір протягнувся поза означену годину.

Черговий клубовий вечір, у понеділок дня 27. ц. м. з гутіркою п. Ірини Гургули: На ярмарку в Пинську.

Господарські покази. Клуб „Нової Хати“ та „Труду“ почав свою діяльність новиною — господарськими показами.

Господарські покази вже віддавна популярні у світі. У Львові влаштував їх із успіхом організація „Пань Дому“. Метою їх є об'єднати господинь із новими методами та в домашньому господарстві. Найбільше реформ перекладено тепер у куховарстві, то й покази щораздуться звичайно нашої кухні.

Друге, ще важніше домагання — це фахова сила, що переводилаб покази найновішими методами. Таку принабав клуб в особі п. Наталки Гаврих, абсолювентки Школи Домашнього Господарства у Варшаві. В четвер, дня 16. ц. м. відбувся перший показ із програмою: Консервування сніжків і помідорів на зиму.

— о —

Практичні поради.

ЯК ЗБЕРІГТИ ЗАПАХ РОЖІ В КІМНАТІ.

До слоїка мармурового або шліфованого з герметичною покриткою вложити листя з рожі, що цвіте, посипати кухонною сіллю, скропити кількома краплями міцного спирту. Все разом добре змішати, пригнітити і герметично закрити. Тримати у холодному місці. Коли хочете мати запах рожі в кімнаті — відкрити на кілька хвилин корок і запах наповнить кімнату.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Шість кісток цукру зрадило вбивника.

Ньюйоркська поліція прослідкувала нещодавно дивне злочинство, яке може послужити як тема до сензаційного фільмового сценарія.

— Ходіть швидко, я мікряв страшний злочин! — з такими словами вбіг одного дня на поліційну станицю східної ділянки Нью-Йорку якийсь автомобіліст, який ледви міг промовити зі зворушення слів. З його приманих слів можна було тільки те зрозуміти, що він потрапив саме перед кількома хвилинами на слід якогось злочину.

— Це якась молода й гарна жінка — оповідав він, коли кілька хвилин пізніше їхали на місце злочину поліційні агенти й комісар.

Небагато прибули вони на місце. Цілу околицю, в якій скоївся злочин, докладно перешукали і порobili світліни того місця й трупа молодого жінки. Однак при небажці не знайшли нічого, що вказувало би чимнебудь на тотожність убитої. Ніякого документу, ніякого листа, навіть найменшої прикраси з монограмом не могли поліцейські знайти. Із великої шкіряної дорожки витягли вони ледви пудерничку, одівець до брів і шість кусників цукру.

Убивник викинув імовірно свою жертву після злочину з авто і сам утік у напрямі міста. Смерть постигла молодого жінку від револьверного вистрілу.

Урядовці, які вели слідство, стали перед незбегнутою загадкою і просто не знали з якого кінця забиратися до тієї дивної справи. Шість кусків цукру були єдиною точкою зацепу для поліційного слідства. І справді на підставі тих шістьох кусників цукру почала поліція вести слідство у тій жахливій нічній драмі.

ДЛЯ КОГО БУВ ПРИЗНАЧЕНИЙ ЦУКОР?

Спершу поставили собі найважливіші криміналістичні питання: для кого був призначений цукор? З жим призначенням носила його при собі убитої? Щоб заспокоїти свій голод? Ажде могла це зробити при допомозі куди смачніших ласощів. Імовірно була вона великою приятелькою звірат і мабуть тому вона носила завжди при собі цукор, що була приготована на постійну зустріч зі своїми любимицями, щоб за кожним разом заспокоїти їх збоганки. Яких звірат кормимо цукром? Ясно, що перш усього коней. Але коней у Нью-Йорку стільки, що кіт наплакав. Небагато примірянок тих звірат можна тепер у домі моторизації знайти. До вантажних транспортів уживають уже тільки вантажних авто. Найскорше можна ще знайти гарних коней при столичній кінній поліції.

В тому ж напрямі повели слідство урядовці кримінального відділу ньюйоркської поліції. Спершу почали вони розпитувати усіх кінних поліцейських, чи випадково котрийсь із них не бачив молодого, приблизно 35-літньої жінки, яка мала цю дивну прикрасу, що кормила на вулиці зустрічних коней цукром. Відповідь була не звичайно успішна. Кілька десятків поліцейських заявили, що вони бачили цю молодого жінку, яка кожного дня в одній і тій самій околиці кормила підчас проходу коней поліцейських кістками цукру. При тому підкреслили вони, що молодого жінка говорила зі сильним французьким наголосом. Вкінці один із мундурових поліцейських заявив таке:

— Запитайте ще про неї нашого товариша Артура Шальмера. Він знався мабуть доволі добре з нею.

У ХРЕСНІМ ВОГНІ ПИТАНЬ.

— Галло, Шальмер! — поздоровив інспектор поліції вершинка, який міг почуванитися великим поведженням серед ньюйоркського гарного полу. Чи ви знаєте якусь французьку, яка фліртувала з кінними поліцейськими і годувала коней цукром?

— Якщо ви хочете мене „брати на бас“, то знайдіть собі до того кращий час інспекторе, бо я тепер зовсім не настронений до жартів.

— Чи ви знаєте цю жінку — запитав інспектор удруге й підсунув поліцейському світліну молодого жінки під сам ніс. — Саме її убив хтось перед кількома днями і ми попали вже на правильний слід.

Шальмер оторопів на мент, коли побачив світліну вбитої, однак по хвилині опам'ятевся і відповів, намагаючись надати своєму голосові якнайбільше спокійних ноток:

— Дуже мені прикро, що її вбили. Чи маєте вже якийсь підозріння або може знаєте її вбивника?

— Ходіть зі мною Шальмер — відповів коротко інспектор — маю ще до вас кілька питань.

На поліції взяли Шальмера у перехресний вогонь питань. Виявилось, що він знав убито куди більше, як він спершу до того признавався. Незнайомо відвідувала його доволі часто на стійці та іноді виїздила з ним на довші прогульки авто. Ірма Брадіе — таке було імя вбитої — мешкала в Нью-Йорку при одній багатій родині. Шальмер почав вести з нею, хоч сам був женатий і мав трое дітей, флірт, який згодом перемінявся на правдиву любов. Однак про саму смерть не хотів він навіть нічого чути, не признаючися до злочину.

ОСТАННЯ ПРИГОДА.

Та детективи почали заганяти його чимраз більше в тісний кут. Вони доказали йому, що саме тоді, коли молодого жінку вбито, мав він день вільний. Вони почали його допитувати, як провів він цілий той день. Згодом устійнили, що Шальмер відбув того дня з Ірмою довшу прогульку за місто своїм авто. Та шальмер все ще не здавався і брехав далі.

— Пополудні привіз я її знову до міста і відтак поїхав сам до Коней Айленд — заявив він.

Тоді інспектор ужив останнього аргументу. Виймаючи із кишені кудя й положила її на столі перед Шальмером, сказав:

— Цю кудю виймали ми зі серця вбитої. Неща лабораторія докладно це прослідкувала. Кудя походить із вашого револьверу. Шож ви скажете на цей дивний випадок?

Шальмер зрозумів, що програв і понуривши голову почав свою сповідь:

— Ваша правда, інспекторе. Я убив Ірму. Однак не в тім замірі, що ви думаєте. Я не є звичайним убивником. Вона хотіла в найближчих днях виїхати до Санта Моніка. Припадково на той час припадала теж і моя відпустка. Ірма хотіла, щоб я покинув свою родину і виїхав з нею над море. Цього не хотів я і не міг зробити. Я заявив їй те підчас нашої останньої прогульки, однак вона втратила тоді глузди, виврала мені револьвер із шкіряної торби і загрожувала смертю, якщо я не послухаю її. Тоді я стримав віз і схопив її за передруччя, щоб вирвати їй зброю. Підчас метушні револьвер випав. Ірма впала не озвавшись навіть словечком на своє місце. Вона була мертва! Я збожеволів просто зі страху. Ажде ціла моя кар'єра, ціле моє родинне щастя входило в тім випадку у гру. Хто мені повірить, що ця жінка застрілилася сама у метушні. Я хотів зашадити собі всіх прикрошів і болючого слідства. Тому викинув трупа з авто на вулицю. Оттака ціла правда!

Поліційні кола не давали багато віри оповіданню Шальмера. Його суспендували і арештували під замітом злочину. Дуже можливо, що невинні кісточки цукру заведуть ще й поліцейського Шальмера на електричне крісло.

Досліди дали позитивні виследи і вченим вдалося створити три роди штучного, дуже гарного мармуру. Цей успіх завдячують ученим докладному пізнанню будови того гарного каменя.

Із тих трьох родів найкращі два. Один, що його винахідники назвали „Люмер“ є напівпрозорим мармуром, значить, що світло гарно крізь нього пробивається, даючи прегарні опалізуючі ефекти. Доми з того мармуру виглядатимуть імовірно у соняшному світлі прегарно. Матеріал цей створили завдяки пізнанню внутрішнього укладу кристалів в мармурі.

Учені навчилися по догматичних безуспішних дослідах впливати навіть на уклад кристалів, і зуміли через те вплинути на оптичні прикмети такого на перший погляд непрозорого каменя, як мармур.

Цю справу ускладнювало те, що кристали в мармурі лежать у найрізноманітніших напрямках, що має сильний вплив на оптичні прикмети.

Другим прегарним штучним мармуром є „Етмар“ — чорний мармур. Також і той мармур випродукували завдяки докладному пізнанню внутрішньої будови кристалів у мармурі.

Для американського будівництва цей винахід ще й тому важкий, що чорний мармур був у Злучених Державах дуже дорогий, бо мусіли його імпортувати із закордону.

Таким чином лабораторійні, здавалось би зовсім теоретичні й некорисні досліди дають дуже практичну користь, яку можна легко замінити на доллари.

СЕМІМІСЯЧНИЙ СОН.

Із Нью-Йорку повідомляють, що молодого жінку, яка заснула ще в березні ц.р. перед кількома днями пробудилася.

Рут Гейдекук має 18 літ і спричинила багато клопоту не тільки своїм родичам, але й лікарям, які її доглядали. Вона попала ще на весні у глибокий сон з якого щойно перед кількома днями пробудилася. Коли вона акінці по сімох місяцях пробудилася й відчинила очі, могла ледва два-три слова сказати і тільки з великим трудом і напругою перейшла кілька кроків. Рут була вже від п'ятого року життя під доглядом лікарів, бо ще маючою дитиною впала вона нещасливо зі сходів і сильно потовклася та поранилася. Від тієї пори терпіла мала постійно важку втому, якої лікарі не могли ніяким чином виличити. Коло неї зходилися найкращі лікарі й не могли нічого порадити, бо мала втратила так багато крові, що запевдала постійно на важку анемію. Лікарі стратили вже були навіть надію на повне виличення своєї пацієнтки, коли вона заснула несподівано довгим сном. Тепер, коли вона пробудилася віщують їй лікарі повне видужання, бо організм набрав по таких довгим снім доброго відпочинку.

ВЕСЕЛЕ.

СЛУХНЯНИЙ ЛЬОКАЙ.

Граф Петро Мірський приймав на службу нового льокаля. Ранком першого дня позвонив на нього:

— Прошу принести снідання!

Новий льокаль приносить філіжанку кави, дві булки з маслом та дубанок молока. Граф дихий та поважає льокаля:

— Коли замовляю снідання, тоді бажаю собі мокку, масло, двоє яєць, грейпфрут, мармелад, шклянку води з льодом та свіжі овочі.

Льокаль слухняно склонився: — До послуг! Чергового дня льокаль дістає нове доручення:

— Прошу приготувати мені купіль!

Новий слуга напускає до ванни води, приладжує рушник та мило. Граф дихий, як і за першим разом, викрикує:

— Коли замовляю купіль, тоді потребую термометру у воді, свіжого білля, огрітого рушника до натирання, бритву, крем до гоління та напірски із сірниками під рукою.

— До послуг!

Третього дня рано граф нездужав трохи. Покликав льокаля та велів привести до себе лікаря.

Хоч лікар мешкав недалеко, проте льокаль повернувся аж за дві години.

— Де ж ти був так довго?

— Голошу слухняно: я замовив лікаря, у перелюкою дожидає масажист, фельдшер, каретка поготівля, клініка теж повідомлена, арешт-інвентар та грабарі теж уже приготовані.

Ширіть наш часопис!

Штучний мармур.

Камінь є одним із найдавніших будівельних засобів, які знає людина, однак є теж одночасно одним із найменше відомих. Щойно розмірно найновіші петрологічні досліди дозволили вченим пізнати будову і склад різних каменів, але до повного пізнання їх внутрішньої будови ще доволі далеко.

А таке пізнання внутрішньої будови незвичайно потрібне, бо щойно тоді можна буде на тій підставі втворювати штучні, дорожчі та рідкі роди будівельного каменю.

Це зрозуміли дуже добре американські фірми і вложили чимало грошей в наукові досліди. Спершу сліпання різних учених над мікроскопами і камінням було для підприємців куди менше популярне, ніж будова з тих самих каменів домія і палат для американських міліонерів, однак терпеливість уже почастіла дістала нагороду. А саме інститут Меллорна в Пенсильванії веде досліди над мармуром, на доручення і за гроші великої фірми, яка будує в мистецтві.

Вечір сучасної української поезії. Читання „Наша епіта“ ім. Гр. Сковороди в Коломиї, собіто наша молоді університетського студія, узадила в суботу 18 ч. м. „Вечір сучасної української поезії“ під гаслом: „Нам треба пісні, бурі, глуму“. Програму почала М. Кузьміна добре, хоч дащо однобічно щодо змісту, положення і в чуттям антитезоюм пестуванням словом, попередженням декламацією „Поетом“ О. Визьма ізм епіти в жий містяться цюгоаомні слова. Діагн

Жіночі торбинки

сесери, портфелі, портмонежки, записки, а.с. сесери, поручки і напавалки по найде- шевших цінах робітниця римарська-галля- терійна Н. Б. АРЕР, Львів, Снігусь- за ч. 2 побіч фірми Саліадріа.

Театри.

Великий Театр

П'ятниця 24. IX. год 8. веч. „Король волоцюг“.

Субота 25. IX. год 8. веч. „Король волоцюг“.

Неділя 26. IX. год 3.30 попол. „Король волоцюг“; год 8. веч. „Король волоцюг“.

Понеділок 27. IX. год 8. веч. „Король волоцюг“.

Театр Різнородності.

П'ятниця, 24. IX. год 8. веч. „Де чорт не може“.

Субота 25. IX. год 8. веч. „Де чорт не може“.

Неділя 26. IX. год 8. веч. „Де чорт не може“.

Понеділок 27. IX. год 8. веч. „Де чорт не може“.

Український Народний театр ім. І. Го- шевича:

САЛІЧ:

24. IX. Діаг. з Маслосоюзу.

25. IX. Княжна чердака.

26. IX. Шаріка.

Український Народний театр ім. М. Са- довського.

МИКОЛАЙ:

24. IX. Маруся Богуславка.

25. IX. Жайворонки.

26. IX. Ніч під Івана Купала.

ЦИРК:

27. IX. Хмара.

28. IX. Маруся Богуславка.

29. IX. Гейша.

30. IX. Ніч під Івана Купала.

Львів (Павильон Жид. Театру):

1. X. Хмара.

2. X. Маруся Богуславка.

3. X. год 3.30 попол. Ой не ходи Гри- до; год 8.15 Ніч під Івана Купала.

Львів-ЗНЕСИНЯ:

4. X. Воскресення.

5. X. Гейша.

Візити з Сораному Баарі.

30. 6.50 ЗОЛОТІ ПЕРСТЕНІ

з 14 кар. золота тілани

у Б. ГРИНБЕРГА, Снігуська 4.

КІНА.

АПОЛЬО: „Володар“.

АТЛАНТИК: „Пратер“.

ВАНДА: „Кенігсмарк“, „Жінка бо- жественна“.

ГРАЖИНА: „Вальон Кармен“ в Мар- тоу Егерт.

ЕВРОПА: „Один поверт вище“.

КАСІНО: „Богословська Земля“ в Павлом Мулі.

КОПЕРНИК: „Знахар“ на ося. пові- сти Доденгі-Мостовича.

МАРУСЕНЬКА: „Приречення“.

МЕТРО: „Малий лорд“ і „Циганська дитина“.

МІРАЖ: „Прощає місто“.

МУЗА: „Королева танку“.

ПАКО: „Прокажена“ і „Ординат Мі- тровський“.

ПАЛАС: „Трафалгар“.

РІАЛЬТО: „Під твоїм чаром“.

РАЯ: „Тато жениться“.

СВІТ: „Опір на продаж“ і ревіл.

ОТІЛІВЕН: „Чарівниця м. Саламу“, ревіл.

ТОН: „Рамона“.

УТІХА: „Пострах опера“, ревіл „А- рибські авантюри“.

ХИМЕРА: „Зрадник“ (уперше у Львові).

ФОТОПЛАСТИНОН:

(пл. Маріонка 5).

„Сицилія“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 24. вересня 1937.

БЕРЛІН 11.15 Веселі мелодії, 17.00

Сесії, 20.10 Розр. концерт. ВІЛГОРОД

20.00 Нар. музика. ВУДАПЕНТ 12.05

Сесії, 17.35 Салон. музика, 19.50

Форт, 20.40, 21.00 „Циганська фантазія“

оп. мелодії, ВІДЕНЬ 19.25 Муз. новин

(незвучні) у вик. орк. і сол., 20.05

21.00 Нар. драма. ДАВТШІНДЗЕН-

ДЕР 20.10 Комедія. концерт проф. Кача-

ка Ямадзі (Ямадзі), КОШІЦІ 18.00 Для

Варшави, МІЛАН 17.15 Форт, 21.40

Розр. музика, 21.00 Концерт квартету,

ПРАГА 16.30 Форт, твори Омегана, 19.10

20.00 Популярний концерт. РАДІО ПА-

РІ 19.00 Форт, 19.30 Фр. сонати, 20.30

Співа, РІМ 21.00, 22.00 „Весела вдома“

оп. Логара

Субота, 25. вересня 1937.

БЕРЛІН 15.30 „Вальон літо“ осінні

пісні, 19.15 Квінтет, 22.30 Танк. музика,

ВУДАПЕНТ 17.30, 18.00 Салон. музика,

19.05 Мадридські нар. пісні у спів. инт.

орк., 22.00 Військ. орк., ВІДЕНЬ 15.15

Нар. мелодії, 19.10 Концерт військ.

орк., 21.40 Соната на мол. і форт., ф-

дур Р. Штрауса, ДАВТШІНДЗЕН-

ДЕР 16.00 Мелодії і ритм. розр. концерт,

19.00, 20.00 Концерт: орк. сар., КОШІЦІ

17.40 „Польська кров“ оп. Недбалі

(фрагм.), 18.00 Для Закарпаття, МІЛАН

20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40,

21.00 Діаг., ПРАГА 17.55, 18.00 „Чорний

павук“ оп. Сутермайтнера, 19.20, 20.00

Концерт військ. орк., 20.35, 21.00 „Вино-

збори“ оп. Недбалі, РАДІО ПАРІ 19.15

Вірменські пісні у вик. Міаір-Люваль,

19.45 Форт, 20.30, 21.00, 22.00 Симф.

концерт, РІМ 17.15 Вок. концерт, 21.00,

22.00, 23.00 „Ісабо“ оп. Масканія.

Львівське радіо.

П'ятниця, 24. вересня 1937.

6.15 Радіопісні, 6.18 Руханка, 6.38

Музика з гр. пл., 7.00 Радіопісні денних,

7.10 Музика з гр. пл., 8.00 Анд. для шкіл,

11.15 Для шкіл: У пустині та пущі, 11.40

Сен Саєно: Селетет оп. 65, 11.57 Сигнал

часу, 12.03 Полуденний денник, 12.15

Легка музика з гр. пл., 12.20 Комунікат

д-р. Хмборобської Палати, 12.22 Кон-

церт військ. орк., 13.55 Легка музика з

гр. пл., у перерві в год. 14.03 Гутірва

ККО, 14.35 Трохи пісні, трохи слова:

„Ідемо до Теребовлі“ опов. і пл., 14.55

Львівська бража, 15.00 Оркестри та хо-

ри, з гр. пл., 15.35 Львівські біжучі віст-

ки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Гу-

тірка з хором, 16.15 Вільночелля. Форт.

16.45 На емігрантському кораблі, 17.00

Концерт військ. орк., 17.50 Виліз люди-

ни на гірський схил, 18.00 Туристич-

ний інформатор, 18.05 Популярна музи-

ка з гр. пл., 18.15 Пробованки з гр. пл.

18.30 Українсько-польські взаємини в

царині мови, виг. д-р Ярослав Рудниць-

кий, 18.40 Програма на завтра, 18.45

Опорожні вістки, 18.50 Актуальна гутір-

ка, 19.00 Зі свята опереток, концерт орк.,

спів, 19.50 Опорожні вістки, 20.00 Легка

і танк. музика, орк., спів, форт.; у пе-

рерві в год. 20.45 Вечірній денник акту-

альна гутірва, 21.45 Батьки та діти, 22.00

Концерт: орк., спів, 22.50 Останні віст-

ки веч. денника, огляд преси, метеоро-

лог, комунікат, 23.00 Танцюва музика

з гр. пл.

Субота, 25. вересня 1937.

6.15—7.10 Радіопісні, 8.00 Для шкіл,

11.15 Сигналізм ісенські, 11.40 Е. Гер-

ман: Циганська суїта, 11.57 Сигнал ча-

су, 12.03 Полудн. денник, 12.15 Охорона

осередків дерев перед шкідливками, 12.25

Оркестра манд., 14.00, 15.00 Концерт ба-

жани, 14.55 Наша програма, 15.45 Госпо-

дарські вістки, 16.00 Театр Уяви для ді-

тей: „Казка про тисячоголового“ в муз.

пл., 16.30 Пісні: мелосопр., форт., 16.50

Італ. образці, 17.50 У борах Цієні, 18.00

Сусп. гутірва, 18.05 Немідомі симфон.

твори, 18.25, 18.50, 19.40 Актуальна гу-

тірка, 18.40 Завтр. програма, 18.45, 19.50

Спорт, 19.00 Нар. музика, 20.00 „Осінь“

слова-муз. авт., 20.45 Веч. денник,

20.55 Хмборобська преса, 21.05 Перед-

вості салон. вальси та пісенні, спів,

форт., 22.50 Ост. вістки, 23.00 Танцюва

музика; у перерві в год. 23.10 „Особи“

монольог.

Радіокуттик.

КУПУЄМО РАДІОВИЙ ПРИЙМАЧ.

Без огляду на виразку стандартизації

радіових приймачів, які полігас на про-

дукції серійних бізнесів партій прийма-

чів, у продажі знаходяться ще така ве-

лика кількість різних родів і типів, що

не тільки звичайний радіослухач, але

навіть досвідчений радіослухач не легко

може зробити вибір. Користання а по-

мочі фахівця можливе лише для неба-

гатьох, а більшість покупців мусять

покласти лише на задоволення продав-

ця, що не завжди має задовільну фа-

хову підготовку і до якого покупець не

завжди має довіру.

Особливо тепер, у часі фінансової

кризи, питання ціни приймача відіграє

при купівлі рішальну роль. Тому при

виборі приймача треба передовсім зна-

ти, яке саме суму можемо призначити

на купівлю апарату. Потім треба собі

засувати домоганні, які ставимо нашо-

му приймачеві. Тут слід пам'ятати, що

кристалковий приймач служить ви-

ключно для відбору місцевої станції, або

тої станції, в асигну якої знаходиться

приймач. Коли ж ми де виключно про

вдбір однієї станції на слухання, то

найкращим і найдешевшим, бо таким,

що не вимагає наданих коштів експлю-

атації, буде кристалковий приймач.

Коли хочемо аудію однієї станції відбі-

рати на голосник, то найкращий відбір

дасть нам кристалковий приймач зі

ампліфікатором і голосником.

Друга класа приймачів, ціна яких

переванує вже 120—150 зол. — це лам-

пові приймачі, які діляться також на

кілька категорій. Першою з них буде

класа однообводних приймачів. Це —

приймачі з невеликою селекцією, двоа-

к. триохампові, виконаці звичайно в

одній серії з голосником, що мають

елімінатори, призначені для виключен-

ня місцевих станцій. Коли ці приймачі

засильються з мережі освітлення змін-

ного струму, то мають ще крім відбір-

них ламп — лампу простотиничу, яка

отримує постійний струм для підсилю-

вання відбірних ламп.

Приймачі батарейні і однообводні

тобто такі, що мають один комплекс ці-

вок і один конденсатор для пастрою-

вання приймача на дану довжину хви-

ли, повинні бути так збудовані, щоб ау-

живали найменш струму і то в ба-

терії акумуляторів, як і в батарей жаріни.

Дальша категорія приймачів — це

з двома або трьома обводами, також

трьох або чотирьохлампові, ціна яких

починається від 300 зол. Завдяки біль-

шій кількості стросних обводів, тобто

більшій можливості фільтрування ін-

дуктованих в антені струмів, є вони се-

лективніші, тобто легше відбирають

окремі висільні станції зі зближеною

довжиною хвилі.

Ці приймачі виконаці в більш лекси-